

Russell George AM
Pwyllgor yr Economi, Seilwaith a
Sgiliau Cynulliad Cenedlaethol Cymru
Bae Caerdydd
CF99 1NA

4 Mawrth 2020

Annwyl Russell George AM

Yn dilyn ymchwiliad Pwyllgor yr Economi, Seilwaith a Sgiliau i Radd-Brentisiaethau ar 27 Chwefror, efallai byddai'n ddefnyddiol i ni roi eglurhad o'n tystiolaeth ysgrifenedig, oherwydd teimlwn fod ein hymateb, o bosibl, wedi'i gamddechongli yn sesiwn y pwyllgor. Bwriad ein hymatebion i'r cwestiynau a ofynnoch oedd bod yn ddefnyddiol a chynorthwyo â'r adolygiad o raglenni peilot y radd-brentisiaeth, ac ni fwriadwyd iddynt fod yn feirniadaeth ohonynt.

Seilir ein tystiolaeth ysgrifenedig i'r Pwyllgor ar ein profiad helaeth o arolygu prentisiaethau a phrentisiaethau uwch, gan gynnwys negeseuon ac argymhellion ein hadroddiad, [Prentisiaethau Uwch](#). Hefyd, tynnodd y dystiolaeth ar y trafodaethau a gawsom yn y sector gyda darparwyr dysgu yn y gwaith a chyflogwyr fel rhan o'n harolygiadau, ein harolygiadau thematig ac ymweliadau ein harolygwyr cyswllt. Nid ydym wedi ymwneud â chynllunio'r radd-brentisiaethau beilot, dewis y darparwyr nac unrhyw fonitro ansawdd sy'n mynd rhagddo. Roedd ein hymateb i'r cwestiynau am gynllunio a meini prawf y rhaglenni peilot wedi'i seilio ar yr hyn a ddysgom o arfer darparwyr effeithiol prentisiaethau uwch. Roedd y cafeat hwn wedi'i ddatgan yn glir yn ein tystiolaeth ysgrifenedig.

Yn ein tystiolaeth, soniom y *'byddai'n fuddiol pe bai'r meini prawf ar gyfer cymeradwyo cynigion yn datgan yn glir sut byddai gofynion allweddol dysgu yn y gwaith o fewn y rhaglenni yn cael eu bodloni. Mae'n hanfodol fod y rhaglen yn cael ei chynllunio'n glir a'i chyflwyno fel rhaglen dysgu yn y gwaith ac nid rhaglen rhyngosod gradd bresennol sydd wedi'i haddasu ychydig neu un sy'n cynnwys elfen fach o brofiad yn y gweithle neu interniaeth.'* Nid oedd hyn yn golygu ein bod o'r farn bod diffyg gweithgarwch dysgu yn y gwaith mewn rhaglenni gradd peilot presennol, gan nad ydym wedi ymwneud â'r meini prawf ar gyfer cymeradwyo cynigion. Mae fframweithiau'r radd-brentisiaeth yn nodi'n glir fod angen darparu hyfforddiant yn y gwaith ac i ffwrdd o'r gwaith. Nod ein sylwadau oedd pwysleisio pa mor bwysig yw hi

Estyn, Llys Angor/Anchor Court, Heol Keen/Keen Road, Caerdydd/Cardiff, CF24 5JW
Ffôn/Telephone 02920 446446

ymholiadau@estyn.llyw.cymru • enquiries@estyn.gov.wales
www.estyn.llyw.cymru • www.estyn.gov.wales

Mae Estyn yn croesawu gohebiaeth yn Gymraeg a Saesneg. Bydd gohebiaeth a dderbynnir yn y naill iaith neu'r llall yn cael yr un flaenoriaeth.

Estyn welcomes correspondence in both English and Welsh. Correspondence received in either language will be given equal priority.

bod yr agweddau hyn yn ategu'i gilydd yn effeithiol, a pha mor bwysig yw cynnwys y cyfle i ennill unrhyw gymwysterau technegol perthnasol eraill yn ychwanegol at y radd. Yn ein harolygiadau o ddarparu prentisiaethau ar lefelau eraill, rydym wedi darganfod ei bod hi'n hanfodol bod hyfforddiant yn y gwaith ac i ffwrdd o'r gwaith wedi'u cynllunio fel eu bod yn ategu'i gilydd a bod y berthynas hon yn cael ei hadolygu'n rheolaidd i sicrhau ei bod yn darparu yn ôl y bwriad.

O'n hadroddiad ar brentisiaethau uwch, nodom fod cyflogwyr yn yr achosion gorau yn neilltuo mentor profiadol i weithio gyda'u dysgwyr ond, mewn ychydig achosion, nid yw dysgwyr yn cael unrhyw gymorth mentora gan eu cyflogwr. I sicrhau bod dysgwyr yn cyrraedd eu potensial llawn ac yn datblygu sgiliau'r gweithle y mae ar eu cyflogwr eu hangen, dylid enwi mentor yn y gweithle ar ddechrau'r rhaglen. Dyma oedd un o argymhellion ein hadroddiad, a fyddai'n gyngor defnyddiol i'r rhaglennigradd-brentisiaeth, yn ein barn ni.

Pan soniom yn ein tystiolaeth ysgrifenedig y gall fod llai o brofiad gan sefydliadau addysg uwch o gyswllt â chyflogwyr a dysgwyr yn y gweithle ar gyfer yr elfen dysgu yn y gwaith, roeddem ond yn golygu bod gradd-brentisiaethau yn ffordd newydd o gyflwyno addysg uwch, sy'n wahanol ac ar wahân i fodelau blaenorol. Nid y bwriad oedd awgrymu nad oes gan brifysgolion a sefydliadau rheoledig eraill addysg uwch eisoes amrywiaeth o bartneriaethau â chyflogwyr trwy eu gwaith amrywiol. Pan ysgrifennwn 'dysgu yn y gwaith' rydym yn cyfeirio'n benodol at brentisiaethau, nid elfennau o ddysgu sydd â phrofiad gwaith ynghlwm.

Wrth drafod monitro ansawdd y cymorth y mae cyflogwyr yn ei gynnig y brentisiaid, amlygodd rhai tystion yr ymagwedd wahanol sydd i'w gweld ar hyn o brydrhwng methodoleg adolygiadau sicrhau ansawdd QAA ac Estyn. Yn ein tystiolaeth ysgrifenedig, rydym yn datgan y byddem *'yn awyddus i weithio gyda sefydliadau sicrhau ansawdd eraill ar ddatblygu adolygiad ansawdd ar y cyd, i adeiladu ar ein harbenigedd a'n profiad mewn arolygu prentisiaethau ar lefelau 1-5.'* Nid ydym yn mynd ati i arolygu ar sail un dull sy'n addas i bawb. Mae ein methodoleg ar gyfer arolygu darpariaeth prentisiaethau yn wahanol i arolygiad ysgol ac mae'n cynnwys arsylwi dysgwyr yn uniongyrchol yn cael hyfforddiant yn y gwaith, yn y gweithle, a hyfforddiant i ffwrdd o'r gwaith, sy'n cael ei gyflwyno mewn sawl ffordd oddi ar y safle neu yn y gweithle. Mae'r arolygiadau hyn yn cynnwys arolygwyr cymheiriaid o ddarparwyr prentisiaeth eraill fel rhan o'r tîm ac yn ystyried llais prentisiaid, staff y darparwyr hyfforddiant a'r cyflogwr, trwy arolygon pwrpasol. Mae arsylwi gweithgarwch hyfforddiant ac aseswyr yn uniongyrchol, ynghyd â chraffu ar waith

gwella a sicrhau ansawdd y darparwr hyfforddiant ei hun, yn llunio sail dystiolaeth ein barnau.

Rydym wedi croesawu gwahoddiad CCAUC i ni ymuno â QAA i gynnal adolygiad sicrhau ansawdd datblygiadol ar y cyd o raglenni peilot y brentisiaeth radd. Mae potensial i hyn alluogi cydweithio rhwng y ddau gorff ansawdd i sicrhau bod profiadau'r naill a'r llall ohonom yn gallu llywio'r adolygiad ansawdd pwrpasol ar gyfer y rhaglenni peilot hyn. Byddai hyn yn helpu i rannu dealltwriaeth o'r ffordd y mae'r ddau ohonom yn mynd ati i sicrhau a gwella ansawdd, a galluogi'r adolygiad i ganolbwyntio ar bob agwedd ar raglen y radd-brentisiaeth, ar sail ein profiad a'n harbenigedd perthnasol yn sicrhau ansawdd prentisiaethau (Estyn) ac addysg uwch (QAA). Eisoes, mae gennym berthynas waith dda gyda CCAUC a QAA, sy'n cael ei chynnal trwy brotocolau gweithio ar y cyd a chyfarfodydd rheolaidd i rannu gwybodaeth, yn enwedig lle mae ein cyfrifoldebau/diddordebau yn gorgyffwrdd – er enghraifft yn achos y rhaglenni newydd hyn ac wrth drafod addysg uwch mewn addysg bellach.

Byddem yn hapus i siarad â'r Pwyllgor am ein gwaith pe byddech o'r farn y byddai'n ddefnyddiol i'r ymchwiliad.

Yn gywir

Meilyr Rowlands

Prif Arolygydd Ei Mawrhydi dros
Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru